

55, Türkiye Jeoloji Kurultayı
55th Geological Congress of Turkey

VAN GÖLÜ DOĞUSUNDA YÜZİYLIYEN ÜST PALIOSEN - ALT MİYÖSEN
ÇÖKELLERİNİN BİYOFASİYESLERİ İLE BÖLGENİN PALEOCOĞRAFYASINA
BİR YAKLAŞIM

Sefer ÖRÇEN, Meltem BAYKÂL, Azad SAĞLAM ŞEDELE
Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, 65080 Van

Bu çalışma, van gölü doğusunda yüz eyleyen üst Paleosen - Alt Miyosen çökellerinin biyofasieslerini ortaya koyarak bölgenin paleocoğrafyasma açıklık getirmek amacıyla yapılmıştır. İnceleme alanında tanımlanan Üst Paleosen - Alt Miyosen çökellerinde yapılan ölçülü stratigrafi kesitlerinden derlenen ince kesit ve yıkama Örneklerinden toplam sekiz biyofasies ayırtlanmıştır. Karakterize ettikleri jeolojik zaman dilimleri ve paleoekolojik konumlarıyla bu biyofasiesler aşağıda verilmiştir:

- A. *Miscellanea -Anatolella* bentik foraminifer biyofasiesi (Üst Paleosen)
(Sığ karbonat şelfi),
- B. *Nummulltes - Discocyclina* bentik foraminifer biyofasiesi (Alt - Orta Eosen)
(Sığ karbonat şelfi),
- C. *Morozovella - Glohgerina* planktik foraminifer biyofasiesi (Alt - Orta Eosen)
(Derin karbonat şelfi - Havza),
- D. *Chapmanina - Halkyardla* bentik foraminifer biyofasiesi (Üst Eosen)
(Sığ karbonat şelfi),
- E. *Miogypsinidae - Heterostegina - Lepidocyclina* bentik foraminifer biyofasiesi
(Alt Miyosen) (Sığ karbonat şelfi),
- R *Globigerinidae - Miogypsinidae* bentik ve planktik foraminifer geçiş biyofasiesi
(Alt Miyosen) (Derin karbonat şelfi),
- G, *Glohgerinoides - Globigerina* planktik foraminifer biyofasiesi (Alt Miyosen)
(Derin deniz - Havza),
- H, Mercan egemen Mollusklu makrofosil biyofasiesi (Alt Miyosen) (Resif).

Geç Paleosen - Geç Eosen yaşlı kaya birimleri, Erken Kretase sonundan Erken Miyosen'e kadar bölgedeki sıkışma tektoniğine bağlı olarak sürüklenmeleri sonucunda allohton konumlarını kazanmışlardır.

Bölgede saptanan biyofasieslerin yayımları temel alınarak ve İtostratigrafik özellikleri de dikkate alınarak paleospastik olmayan paleocoğrafik değerlendirmede; Geç Paleosen'de bölgenin karbonat şelfiyle kaplı olması. Erken - Orta Eosen'de gittikçe derinleşen ve havzaya geçiş gösteren bir şelf ortamının yayılımı yorumlanabilir, Geç Eosen'de bentik faunaların belirleyiciliğinde sığ karbonat şelfinin yayılımı söz konusudur« bligosen'de yersel denizel ortamın izleri görülmele birlikte, olasılıkla bölgede hızlı bir yükselimin olduğu varsayılabilir Erken Miyosen döneminde, yer yer resifal oluşumların görüldüğü sığ karbonat şelfinden havzaya kadar çeşitlilik sunan bir paleocoğrafyadan söz etmek olanaklıdır,

55, Türkiye Jeoloji Kurultayı
55th Geological Congress of Turkey

Palinspastik paleocoğrafya için yapılacak bir değerlendirmeye, Geç Paleosen - Geç Eosen zaman aralığında derin şelf koşullarının egemen durumu ve bir dizi çeşitli litolojik ürünün bu ortamda yerleşik bulunduğu; Erken Miyosene yine karbonat şelfi alanlarının geniş yayılımı ve yer yer de derin deniz (havza) koşullarının etkisinde kalan bir paleocoğrafyanın varlığı yorumlanabilir,

BIOFACIES OF THE UPPER PALAEOGENE - LOWER MIOCENE DEPOSITS FROM EAST VAN LAKE AND AN APPROACH TO PALAEOGEOGRAPHY OF THE REGION

This study was carried out in an attempt to determine biofacies of the eastern Van lake of the Upper Palaeocene - Lower Miocene deposits and palaeogeography of the region.

The study depends on the stratigraphical measured sections obtained from the Upper Palaeocene - Lower Miocene deposits of eight biofacies in the area. These biofacies and relationships their age and palaeoecology are:

- A, *Miscellanea - Anatoliella* benthonic foraminifera (Upper Palaeocene)
(Shallow carbonate shelf),
- B, *Nummulites - Discocyclina* benthonic foraminifera (Lower - Middle Eocene)
(Shallow carbonate shelf),
- C, *Morozovella - Globigerina* planktonic foraminifera (Lower - Middle Eocene)
(Deep carbonate shelf),
- D. *Chapmanina - Halkyardia* benthonic foraminifera (Upper Eocene)
(Shallow carbonate shelf),
- E, *Mitogypsinidae - Hetemstegina - Lepidocyclina* benthonic foraminifera (Lower Miocene) (Shallow carbonate shelf),
- F, *Globigerinidae - Miogypsinidae* benthonic and planktonic foraminifera (Lower Miocene) (Deep carbonate shelf),
- G, *Globigerinoides - Globigerina* planktonic foraminifera (Lower Miocene)
(Deep marine - Basin),
- H, Mainly coral and mollusc macrofossil (Lower Miocene) (Reef)*

Late Paleocene- Late Eocene age rock units were carried related with compressional tectonic regime from Early Cretaceous until Early Miocene, and at last, these units were taken their allochthon position.

On the non-palinspastic palaeogeographic evaluation with to take in to consideration spreading of the biofacies and also lithostratigraphic characteristic this region covered with carbonate shelf at Late Palaeocene so it can be interpreted as a shelf area spreading which gradually deepens at Middle Eocene and passed to the basin. Probably speedy uplifting at this region can be supposed with evidence of the terrestrial marine environment at the Oligocene. Shallow carbonate shelf spreading effected to the determination of the benthic faunas at the Late Eocene. At the Early Miocene period, it can be possible to talk about

55. Türkiye Jeoloji Kurultayı
55th Geological Congress of Turkey

palaeogeography with variation from shallow carbonate shelf, shown reefal formation, until basin, With the evaluation of palinspastic palaeogeography, between Late Palaeocene and Eocene periods, dominant condition of the deep shelf provision and settlement of the series of different lithological product at this region, again the wide spreading of the carbonate shelf area at Early Miocene and the palaeogeography which effected from deep marine (basin) conditions.